

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LVIII. ÉVFOLYAM, 2018. 6. SZÁM

MIT JELENT A NYÁR? A GAZDASÁGBAN ■

13. oldal

**MGYOSZ-javaslatok
a kormány számára**

3. oldal

**Cégvezetők a jövőről:
óvatosságot és optimizmust**

7. oldal

**Európai Bizottság:
gigabírság a Google-nak**

19. oldal

TARTALOM

AKTUÁLIS

Szűkülő cafeteria-rendszer, megszűnő adómentes juttatások..... 2

FÓKUSZBAN

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége javaslatai a kormány számára 3

Óvatos optimizmussal tekintenek a jövőre a cégvezetők..... 7

HAVI ELEMZÉS

Kiegyensúlyozottabb növekedés az EU-ban 9

KÖRKÉRDÉS

Mit jelent a nyár a gazdaságban..... 13

NAPIRENDEN

Innováció nélkül nincs növekedés 16

A 8 órás munkanap már a múlté? 17

A cégek fele szerint nem fontos a digitalizáció 18

EURÓPAI UNIÓ

A Google-t 4,3 milliárd euróra büntette az Európai Bizottság a verseny-szabályok megsértése miatt 19

KÖNYVJELZŐ

Rekviem az amerikai álomért..... 20

A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Szűkülő cafeteria-rendszer, megszűnő adómentes juttatások

Az Országgyűlés 2018. július 20-án megszavazta a 2019-es adótörvény módosításokat. A leglényegesebb változás a cafeteria-rendszerben lesz, de több, eddig munkaadóknak és munkavállalóknak is előnyös juttatás kedvezményezett helyzete megszűnik.

Néhány példa arra, hogy mi hogyan változik meg 2019. január 1-jétől:

- Béren kívüli juttatásként jövőre kizárólag a SZÉP kártya három alzsebébe utalt támogatást adhat a munkáltató (az értékhatárok nem változnak). A béren kívüli juttatások adóterhe kis mértékben növekszik, ugyanis – bár az 1,18-szoros adóalapszorót jövőre már nem kell alkalmazni – az új Szochó tv. a béren kívüli juttatásokat is 19,5 százalékos kulccsal adóztatja. Ennek megfelelően a jelenlegi 34,22 százalékos adóteher 34,5 százalékra módosul. A munkáltatók terhet azonban burkoltan mégis csökkentik majd azzal, hogy a SZÉP kártyára történő utalás mentes lesz a pénzügyi tranzakciós illeték alól;
- Megszűnik a tavaly bevezetett éves 100 ezer forint pénzbeli juttatás mint béren kívüli juttatási forma;
- A korábbi béren kívüli juttatásokat (például: iskolakezdési támogatás, munkahelyi étkeztetés) jövő évtől már nem adhatja a munkáltató egyes meghatározott juttatásként sem.

2019. január 1-jétől eltörölnek több, eddig adómentes juttatási formát is. Így megszűnik

- a munkáltatók és munkavállalók részéről egyaránt kedvelt munkáltatói lakáscélú támogatás, amely jelenleg bizonyos feltételek fennállása esetén lehetőséget biztosít a munkáltatók számára, hogy 5 millió forint erejéig adómentesen lakáscélra juttassanak dolgozóiknak támogatást (például: fennálló lakáshitel törlesztése útján, vagy a lakás vételárához való hozzájárulással, vagy akár építkezéshez számlák alapján);
- a sportrendezvényre (korlátlanul), valamint a kulturális eseményre (50 ezer forintig) szóló belépőjegy vagy bérlet;
- a mobilitási célú lakhatási támogatás;
- a kockázati biztosítási díj átvállalt összege (a minimálbér 30 százalékáig) – átmeneti szabályok alapján a biztosítási díj adómentes átvállalására a 2018-ban kezdődő biztosítási évre vonatkozóan legkésőbb 2019. december 31-éig van lehetőség;
- a diákhitel törlesztéséhez nyújtható támogatás.

2019. január 1-jétől összevonják a szociális hozzájárulási adót és az egészségügyi hozzájárulást. Az adó mértéke az adóalap 19,5 százaléka, amely főszabályként a kifizetőt terheli. Az adó a versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumának bérmegállapodása értelmében a bérek növekedésének függvényében a következő években további négy alkalommal 2-2 százalékponttal csökkenhet.

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége javaslatai a kormány számára

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége, több évtizedes hagyományt követve, a kormányzat számára ezúttal is megfogalmazta a gazdaság szempontjából kiemelten fontos fejlesztési javaslatait, melyet a közelmúltban megküldött Varga Mihály miniszterelnök-helyettesnek.

Magyarország egyik alapvető érdeke a gyors és kiegyensúlyozott gazdasági növekedés, az intenzív beilleszkedés a világ gazdaságba előnyös feltételek mellett. Az MGYOSZ az alábbi javaslatok megfogalmazásával és az ezzel folyamatos párbeszéd felajánlásával kíván ehhez hozzájárulni.

VERSENY ÉS VERSENYKÉPESSÉG

A tisztességes és kemény verseny, a hatékony fogyasztóvédelem és a stratégiai megközelítésű, aktív, de mindeközben a gazdaság szereplőit normatívan kezelő gazdaságpolitika jól megfér egymással. A Kormány a vállalkozókat stabil és kiszámítható szabályozói környezettel, az adminisztráció és bürokrácia csökkentésével és az EU-s és egyéb állami fejlesztési forrásoknak – az infrastrukturális fejlesztések támogatásán túl – a leghatékonyabb hasznosulást, fenntarthatóságot ígérő vállalkozói területre koncentrálásával segítheti. Az MGYOSZ egyetért a kormánnyal abban, hogy miközben a piac kell legyen a gazdaság alapvető zsinórmértéke, az államnak fontos szerepe van az oligopólikus piacok szabályozásában, a fogyasztóvédelemben, nemzetbiztonságilag érzékeny iparágak sorsának alakításában, valamint az ország jövője számára fontos szektorok fejlődésének segítésében. Mindezek a lépések egy hosszú távú egységes gazdaságpolitika szerves lépéseiként, kell, megvalósul-

janak, és az adott területek szereplői számára normatívan és transzparenssé.

KÖLTSÉGVETÉS ÉS ADÓK

A magyar gazdaság makro-egyensúlyának fenntartása, sőt a pillanatnyi kedvező világ-gazdasági helyzetet kihasználva annak javítása továbbra is alapvető cél kell, legyen. Az elmúlt néhány év adóbevételei a fogyasztás és a bérek dinamikus emelkedése miatt is rendre a tervezettnél jobban alakultak. Egyértelműen jó irányba tett lépés a bér terheinek folyamatos csökkentése (és ezáltal a versenytársainkhoz való közeledés). Azonban itt a tervezettnél még radikálisabb, további csökkentésre van szükség. A fogyasztás növekedéséből adódó, kimagasló ÁFA-bevétel egy részét javasoljuk további ÁFA-csökkentésre fordítani, továbbá meg kell céloznunk a V4 országok átlagát a költségvetési újraelosztás mértékében.

A gazdasági és pénzügyi válságot követően bevezetett, un.szektoriális különadók rendszeres felülvizsgálatot érdemelnek. Az egy adott piacon belül egységesen kivetettek sokszor egyfajta fogyasztási adóként szilárdultak meg az adórendszerünkben és vizsgálni kell, valóban elvonásként működnek-e az oligopólikus piacokon. Az egy-egy szektoron belül szelektív terhelést jelentők a piacba való beavatkozást jelentenek, versenyképességi hátrányt is okozhatnak és így ellenőrizendő, hogy van-e olyan

ÁLLAMI SZEREPVÁLLALÁS

Az MGYOSZ egyetért a kormánnyal abban, hogy miközben a piac kell legyen a gazdaság alapvető zsinórmértéke, az államnak fontos szerepe van az oligopólikus piacok szabályozásában, a fogyasztóvédelemben, nemzetbiztonságilag érzékeny iparágak sorsának alakításában, valamint az ország jövője számára fontos szektorok fejlődésének segítésében

DUÁLIS FELÉPÍTÉS

Az MGYOSZ osztja a kormány álláspontját, hogy gazdaságunk túlzottan duális felépítésű, és szükség van erős hazai tulajdonosi rétegre. E téren fontosnak tartja, hogy az ezekhez kapcsolódó vállalkozások nemzetközi megmértetésben is sikeresek legyenek.

érvényes gazdaságpolitikai érdek, ami ezek megtartását és mértékét indokolja.

Az oktatási és az egészségügyi rendszer folyamatos és gyors modernizálása, minőségének javítása elsődlegesen állami feladat, de ezzel párhuzamosan a magánforrások bevonása és optimális felhasználása is kiemelten fontos. Az erős legitimáció lehetőséget kell, hogy adjon a fenti területeken a realitások nyílt felvállalására és a rövid távon népszerűtlen, hosszú távon elkerülhetetlen modellváltások megalapozására.

MONETÁRIS POLITIKA

Az üzleti szféra számára nagyon fontos a bankrendszer stabil állapota, az MNB és az államháztartás összhangja. Az elkövetkező időszakban a globális kamatok emelkedni fognak, így aktívabb árfolyam-politika válhat szükségessé, melynek reális célok mellett motiválnia kell a gazdaság hatékonyságjavulását, továbbá a remélt gazdasági növekedés érdekében szükséges vállalati finanszírozás bővülését, egyszerűsítését is. Ezeken a területeken a kiszámíthatóság, az előreláthatóság lesz a legfontosabb.

EURÓPAI UNIÓ

Az MGYOSZ kész részt venni és támogatni a Kormány munkáját az Európai Unió rendeleteinek, direktíváinak előkészítésében. Fontos, hogy a Brüsszelben készülő rendeletek a vállalatok tapasztalatait felhasználva optimálisan segítsék az európai és a hazai gazdaság növekedését. Ebben a munkában Szövetségünk szorosan együttműködik a BusinessEurope-pal.

EURÓ BEVEZETÉSE

Az MGYOSZ véleménye szerint megfelelő időpontban az európai integráció erősítése érdekében és a magyar fejlődés gyorsítása céljából napirendre kell kerülnie az euró bevezetésének. A szakmai vitákat az előnyök, a hátrányok és a kockázatok feltárására célszerű irányítani. A kétbesszű EU ellen jó lépés lehet az euró bevezetése, valamint a versenyképesség folyamatos javítását lehetőségből szükségszerűsége emelné.

UNIÓS FORRÁSOK

Az MGYOSZ nagy értéknek tartja, hogy hazánk immár 14 éve az Európai Unió tagországa. Ez nemcsak gazdasági, hanem politikai, biztonsági és együttműködési előny is. Az MGYOSZ támogatja, hogy az EU-források jelentős részét

a gazdasági szereplők (kkv-k és nagyvállalatok) támogatása mellett kritikus infrastrukturális fejlesztésekre, illetve kreatívan az egészségügy és az oktatás területén a működés minőségét is segítve használja fel a kormányzat. A vállalati szférában elosztható EU-támogatásokat leginkább a legjobbak és az arra esélyes feltörekvők kapják meg, és ezeket kizárólag hosszú távon nemzetközi versenyképességet biztosító beruházásokra fordítják. Az ország mérete és számtalan iparág rendszerváltáskori kiinduló állapota miatt a nemzetközi piacra lépéshez, az innovációkhoz, a digitalizáció elterjedéséhez, a nagyobb hatású fejlesztésekhez ezek a kiegészítő források még nagyon szükségesek.

Nagyobb figyelmet kell fordítani a határon átvélő EU-programokban való részvételre, hiszen ezek prioritást élveznek a következő EU-ciklusokban és a részvétel a magyar cégek nemzetközi beágyazottságát is erősíti.

KÜLGAZDASÁG

Az MGYOSZ támogatja a valós magyar érdekek határozott képviseletét és lehetőség szerinti érvényesítését a világban, minden integrációban és piacon. Ebből a szempontból az üzleti, termelési, kutatási és piaci kooperáció egyaránt fontos.

Mindezek során reálisan kell megítélni a hazai árualapokat és tudásbázisokat és azok versenyképességét. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a külpolitikai stratégia és taktika által preferált kapcsolatrendszereket gazdasági előnyökké konvertáljuk.

Az MGYOSZ a piaci alapon kialakuló vagy már kikristályosodott irányok, klaszterkezdmények infrastrukturális és oktatási rendszeren keresztül, valamint piaci jelenlétet segítő támogatását tartja jónak.

A 2011-ben az NGM által kidolgozott Magyar Külgazdasági Stratégia áttekintését, korszerűsítését, eszközrendszerét is napirendre kell tűzni az export volumenének, minőségének (hozzáadott érték) javítása érdekében is. Érdemes egy „exportbarát” pályázati rendszer kialakítása is. Mindehhez hatékony kormányzaton belüli koordináció kívánatos.

VÁLLALKOZÁSOK FEJLESZTÉSE

Támogatni kell, hogy a globális versenyben sokszor multinacionális cégeknél tapasztalatot szerzett szakemberek vállalkozásokat indítsanak, így a megszerzett ismeretek nagyobb hazai hozzáadott értékben hasznosuljanak. Megvan a gazdaság szereplőiben és a képzési rendszerünkben a potenciál a feltö-

rekvő iparágakban kitűnően teljesíteni, illetve a hagyományos iparágakban, ahol paradigmaváltások vannak, az így kínálkozó lehetőségekkel élni. Hagyományos területeken, ahol nincs alapvető megújulás a technológiákban és/vagy a piaci modellekben és ahol ma nem tartozunk a világ élvonalába, túlzott ambíció globális, vagy akár regionális álmokat szőni. Az MGYOSZ osztja a kormány álláspontját, hogy gazdaságunk túlzottan duális felépítésű, és szükség van erős hazai tulajdonosi rétegre. E téren fontosnak tartja, hogy az ezekhez kapcsolódó vállalkozások nemzetközi megmérettetésben is sikeresek legyenek.

A legnagyobb hosszú távú hozzáadott értéket, a legjobb munkavállalói életminőséget adó és hosszú távon hazai kézben lévő tudást biztosító beruházásokat és munkahelyteremtéseket érdemes közpénzből támogatni, legyen ez hazai vagy külföldi befektető projektje. Ezt megerősítendő, legyenek az ágazati szabályozások stabilak, a versenyt serkentőek.

Az MGYOSZ számára értelemszerűen preferencia a hazai tulajdonú vállalatok fejlődése és nemzetközi integrációja is. Ennek feltétele az egyedi tudás, innováció és digitalizáció erőteljesebb alkalmazása vagy a rendkívül versenyképes működés, mindezt a kkv szektor konszolidálása (kritikus üzemméretetek elérése) érdekében érdemes a kormányzatnak segítenie.

MUNKAERŐPIAC

Az MGYOSZ pozitívan viszonyult a közmunkaprogram válságkezelési és a versenyszféra irányába híd szerepet betöltött eddigi alkalmazásához. Mára megérett a helyzet, hogy erőteljesebb eszközökkel legyenek motiválva a közmunkások és a munkaadók, hogy a korábbi közmunkások közül minél többen kerüljenek a versenyszférában alkalmazásra.

A csökkenő hazai munkaerő állomány megköveteli, hogy a költségvetési szféra a közigazgatás hatékonyságának növelésével nagyobb arányban mérsékelje az ott foglalkoztatottak számát.

A gazdasági élet mindhárom szereplőjének (munkavállalók, munkaadók, kormányzat) érdeke a reálbérek dinamikus, de mindeközben az össztársadalmi és helyi hatékonysággal összhangban történő emelkedése.

MUNKAERŐHIÁNY, DEMOGRÁFIA

Minden jel arra mutat, hogy Magyarországon a rendelkezésre álló munkaerőnél nagyobb számú munkahely tartható fenn, sőt lenne kívánatos.

A jövőbeni foglalkoztatás növelésében minden belső munkaerő-tartalékokat mozgósítani kell. Közös feladatunk, hogy a külföldön dolgozó magyar, de akár a világ bármely országából származó ambiciózus fiataloknak nemzetközileg versenyképes, vonzó munkaerő piaci és társadalmi feltételeket kínáljunk, ezzel megfordítsuk a mobilitás irányát nyugatról keletre. Emellett tovább kell folytatni a nyugdíjas korúak foglalkoztatásának könnyítését és ösztönzését. A vállalatok működését immár megbénító, súlyos munkaerőhiány enyhítésére hatékonyságot, termelékenységet javító fejlesztések támogatását javasoljuk.

A munkaerőbázis külső erőforrásokkal való megerősítését – ahogyan ezt az MGYOSZ az elsők között javasolta 2016-ban – elkerülhetetlennek gondoljuk. Bátorítjuk és támogatjuk a kormányzatot, hogy megtalálja a politikailag felvállalható megoldásokat erre a kérdésre.

INNOVÁCIÓ:

A technológiai megújulás, az innováció fontosságát nem lehet alábecsülni, ezt a kormányzati struktúra változása is jelzi. Az MGYOSZ álláspontja szerint a mindennapi apró (sokszor inkrementális) innovációk megbecsültségén emelni kell, fel kell hagyni a gyakori elitista szemlélettel. A feltörekvő gazdaságok sikertörténetei mögött leggyakrabban az apró lépések taktikája áll. Az innovációnak a folyamatos változás és fejlődés elemeként kell megjelennie a kkv-nál is. A tudomány és a technika paradigmaváltó újdonságai teremtenek olyan helyzeteket, ahol egy feltörekvő gazdaság nagyobb eséllyel tud azonos startpozícióból indulni akár a legfejlettebb gazdaságokkal.

Az automatizálást és a digitalizációt nemcsak hatékonysági tartalékként, hanem a munkaerőbázis szűkösségét enyhítő lépésként kell megélnünk.

OKTATÁS

Amilyen ma egy ország oktatása-szakképzése, olyan lesz majd a jövőbeni gazdasága is, hiszen egy jól teljesítő, dinamikus, minőségi oktatási-szakképzési rendszer fontos feltétele a gazdaság növekedésének és a fiatalok jobb lehetőségeinek. A nemzetközi versenyképességben élenjáró országok példája bebizonyította, hogy hosszú távú gazdasági nyereség származik egy magas minőségű oktatási-szakképzési rendszerből. A felsőoktatást sikeresen befejezők arányában a mindenkor európai átlagot kell megcéloznunk, míg a szakképzettséget adó szakképzés és középfokú oktatás minőségén,

MUNKAERŐ, KÜLFÖLDRŐL

A munkaerőbázis külső erőforrásokkal való megerősítését – ahogyan ezt az MGYOSZ az elsők között javasolta 2016-ban – elkerülhetetlennek gondoljuk. Bátorítjuk és támogatjuk a kormányzatot, hogy megtalálja a politikailag felvállalható megoldásokat erre a kérdésre.

ALAPKÉRDÉS: A MINŐSÉGI OKTATÁS

Amilyen ma egy ország oktatása-szakképzése, olyan lesz majd a jövőbeni gazdasága is, hiszen egy jól teljesítő, dinamikus, minőségi oktatási-szakképzési rendszer fontos feltétele a gazdaság növekedésének és a fiatalok jobb lehetőségeinek.

KORSZERŰ ÁLLAMIGAZATÁST

Ha az ipar szereplőitől az Ipar 4.0 megvalósítását (minden joggal) elvárjuk, a kormányzatnak az Államigazgatás 4.0-val (sőt jó esetben 5.0-val) kell példát mutatnia.

tárgyi és személyi feltételein, presztízsén, reputációján jelentősen emelnünk kell.

A végzettség nélküli humán erő-kapacitás felzárkóztatása szükséges a felnőttképzés kezei között és törekedni kell, hogy fiatalok ne morzsolódjanak le az általános iskolákban és a 8. osztályt követően ne hagyják abba a tanulást (ez most 20%).

A közismereti tárgyakat elhagyó, valójában korszerűtlen, gyorsított szakmunkásképzés nem segíti a munkaerő piaci igényeket és nem is vonzó a tehetségesebb fiataloknak, mert „szakbarbárok” silányítja őket, korlátozza későbbi kiteljesedésüket.

A piaci változásokhoz alkalmazkodni tudó munkaköri váltásokhoz fel kell készíteni a fiatalokat, ehhez beletartozik az alapkompenciák (kommunikáció, együttműködés, problémamegoldás, változás- és konfliktuskezelés, empátia, kreativitás, stb.) megszerzése, az élet-hosszig való tanulásra való felkészítés és a gazdaság (nem is feltétlenül jól felmért) középtávú igényeit kielégíteni akaró oktatási rendszer közötti kényes egyensúly megtalálása. A több nagyvállalati területen sikeres duális képzés rendszerét is javasoljuk áttekinteni.

A felsőoktatási képzésben – különösen az alkalmazott tudományok és ismeretek területén – a vállalkozások működését jobban megismerni és sikereiket megalapozni akaró, a legjobb nemzetközi gyakorlatot ismerő és alkalmazó intézményekre van szükség.

Az idegen nyelvek elsajátításának támogatása az egyik legfontosabb feladat, hiszen a munkaképes felnőtt lakosság csupán 37%-a beszél idegen nyelvet.

Ahhoz, hogy az oktatói pálya a munkaerőpiacon megbecsült legyen, nemcsak jövedelmi, hanem munkaszervezési és hangulati elemeket is javítani kell. Egyetlen oktatási rendszer sem tud jobb lenni, mint tanárainak minősége és azok az országok érik el a legjobb eredményeket, amelyek a legtöbbet fektetnek be a tanárokbá.

EGÉSZSÉGÜGY

Az egészségügy nagymértékben befolyásolja egy ország versenyképességét, a munkaerő mennyiségi és minőségi rendelkezésre állásán keresztül. Ebben nemzetközileg le vagyunk maradva, a változtatás sürgős, de nem egyszerű. Az MGYOSZ véleménye szerint rendszerszintű változások szükségesek, nem egyszerűen finanszírozási kérdéssről, és nem szakmai hiányosságokról van szó. Fontosnak tartjuk az állami és a magán szolgáltatók ésszerű együttműködésének (és tisztaságának) kialakítását; a megelőzés és az egészséges

életmód előtérbe helyezését, mely utóbbiakban a munkaadóknak is szerepet kell vállalniuk. Az MGYOSZ javasolja, hogy az elkövetkező években az EU-források jelentős hányadát fordítsuk az egészségügy modernizálására.

AZ ÁLLAM MODERNIZÁCIÓJA

A magyar állam méretének fokozatos versenyképessé tétele elengedhetetlen. Reálértéken enyhén csökkenő, de jobb szolgáltatást nyújtó államigazgatás kell. Ez segíteni fogja a kialakult munkaerőhiány mérséklését, csökkenti az állami elvonások szükségességét, növeli a versenyszférába kerülő jövedelmek arányát.

Az állami beruházási programok konjunktúrális ciklusokhoz illeszkedő időzítése (figyelembe véve a magánszektor beruházásait) rendkívül fontos, hogy hosszú távon szükséges és elégséges kapacitás alakulhasson ki. Ezt segítené a tervezett állami beruházások publikus nyilvántartásának (kataszterének) megteremtése. A közcélú beruházások hosszú távú megtérülés és hatás szerinti értékelése elengedhetetlen. A beruházási döntéseknél mérhető, nem feltétlenül pénzügyi célok megfogalmazása, és azok későbbi visszamérése szükséges.

Az államigazgatás területén hatalmas rövid és hosszú távú hatékonyság- és életminőségjavító lehetőségek vannak, amelyek kihasználása a munkaerő piaci feszültségeket is enyhíteni képes. Ugyanezek a kihívások és lehetőségek a versenyszféra szereplőire is vonatkoznak. Ha az ipar szereplőitől az Ipar 4.0 megvalósítását (minden joggal) elvárjuk, a kormányzatnak az Államigazgatás 4.0-val (sőt jó esetben 5.0-val) kell példát mutatnia.

Fenti célok megvalósításához elengedhetetlen közép- és hosszú távú elemzések, majd ezek alapján gazdasági és ágazati stratégiák készítése, hogy ezek a társadalom tagjai és a gazdaság szereplői számára igazodási alapot nyújtsanak. Fontos, hogy ezek objektívek legyenek és rendszeresen a valósággal ütköztetve felülvizsgálatra kerüljenek. Ezekben a folyamatokban célszerű minél több független fél bevonása, így a munkaadói érdekképviseleteké is. Ebben a folyamatban az MGYOSZ kritikus, de konstruktív, közreműködő kíván lenni.

ÓVATOS OPTIMIZMUSSAL TEKINTENEK A JÖVŐRE A CÉGVEZETŐK

A nagy nemzetközi cégek vezérigazgatói jóval pesszimistábbak saját cégük növekedési kilátásait illetően, mint a világgazdasági folyamatokat elemző közgazdászok. Előbbiek a KPMG 1300 cégvezető körében készült felmérése szerint 2 százalékos növekedést valószínűsítenek 2018-ra, utóbbiak viszont 4-4,5 százalékos világgazdasági növekedést várnak. A vállalatok előtt álló kihívások közül a tanácsadó cég a generációváltást, az informatikai biztonságot és a digitalizációt emelte ki.

A cégvezetők óvatos realizmusa a KPMG szerint abból származik, hogy pontosan látják, milyen kihívások előtt állnak a közeljövőben – mondta Robert Stöllinger, a KPMG Magyarország vezérigazgatója a társaság sajtótájékoztatóján. A KPMG vezérigazgatója szerint kérdés, hogy a világgazdaság miképpen tud 2018-ban 4 százalék felett bővülni, ha a világ legnagyobb globális vállalatai közül 1300 vezetője ennek csak a felét tartja saját cégén belül elképzelhetőnek. Egyik lehetséges magyarázat a pesszimizmusra, hogy a vezérigazgatók közelről látják azokat a problémákat, amelyekkel a vállalatok szembesülnek - mutatott rá. A kihívások közül a tanácsadócég három kulcsfontosságú tényezőt emelt ki, ezek a kibertartomány, az automatizáció, valamint a fogyasztók és a munkavállalók körében is zajló generációváltás.

NÖVEKVŐ BIZTONSÁGI KOCKÁZATOK

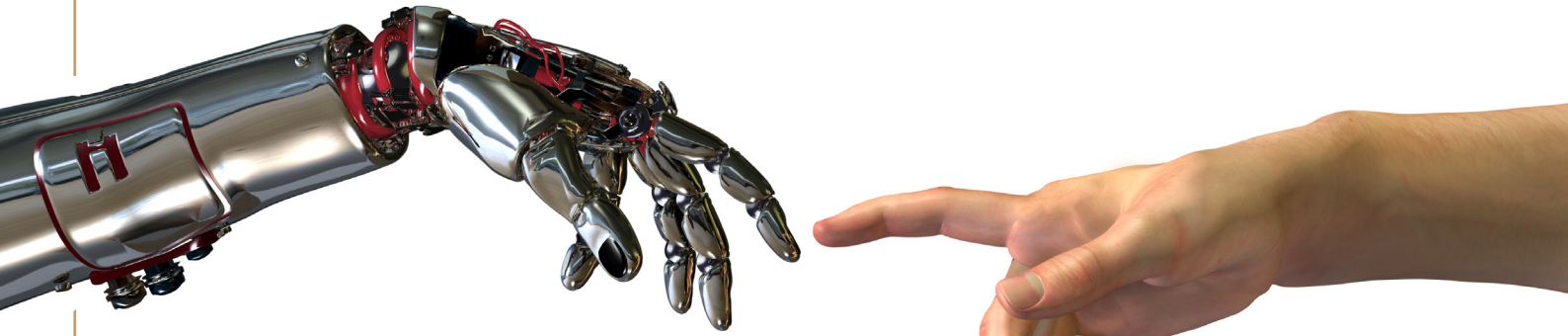
Robert Stöllinger rámutatott: az informatikai biztonsági kockázatok az egy évvel koráb-

bi 5. helyről a második helyre léptek előre a kockázatok rangsorában (első helyen a geopolitikai kockázatok, harmadik helyen pedig a technológiai kockázatok voltak a legfrissebb felmérésben). A válaszadók fele saját bevallása szerint jól felkészült az informatikai támadásokra – tette hozzá, utalva arra, hogy az IT-szakemberek ennél rosszabbnak látják a helyzetet. A KPMG vezérigazgatója szerint a cégvezetőknek egyre inkább digitális szakemberekké kell válniuk, érteniük kell az informatikai megoldásokat

Már a cégvezetők körében is alacsony, alig 50 százalék azok aránya, akik úgy vélik, hogy vállalatuk kellően felkészült egy esetleges kibertámadásra. Ha azonban a cégek informatikai igazgatóit kérdezzük, akkor azt találjuk, hogy az ő körükben az elégedettek aránya mindössze 21 százalék. Az elmúlt két évben a cégek 33 százalékánál fordult elő kibertámadás saját bevallása alapján. Kórácz Tamás, a

HÁROM NAGY KOCKÁZAT

1. Kibertartomány
2. Automatizáció
3. Generációváltás

Fotó: KPMG

Robert Stöllinger,
KPMG Hungária Kft.
vezérigazgatója

Kérdés, hogy a világ-gazdaság miképpen tud 2018-ban 4 százaléknál felett bővülni, ha a világ legnagyobb globális vállalatai közül 1300 vezetője ennek csak a felét tartja saját cégén belül elképzelhetőnek

KPMG Magyarország IT tanácsadó partnere azonban úgy vélekedett, hogy informatikai támadások ennél nagyobb arányban fordulhattak elő, hiszen nem minden esetben veszi észre a visszaélést a vállalat. „A felsővezetők és az informatikai főnökök közti különbség jól mutatja, hogy kiberbiztonság kérdése még mindig nem érte el a cégek legfelső vezetését, de ez nem maradhat így sokáig” – mondta ezzel kapcsolatban. A digitalizáció miatt ugyanis gyorsan növekszik a cégek informatikai kitettsége, ezért minden érdemi beruházás előtt meg kell vizsgálni annak biztonsági kockázatát és kezelni kell azt, ami megdrágítja a fejlesztéseket.

Ezeket a költségeket a cégvezetőknek el kell fogadniuk, sőt, ma már az is alapvető szükség, hogy a cégvezető értse is az IT és kiber megoldásokat. A CEO-nak ma már elsődleges feladata az érzékeny ügyfeladatok védelme és a vállalat működését átszövő digitális megoldások, automatizáció alkalmazása is.

AUTOMATIZÁCIÓ: ÁLDÁS ÉS ÁTOK

Az automatizáció kicsiben is kezdhető, de a folyamat végén mindenütt olyan horderejű változások állnak, amelyek gyökeresen átalakítják a cégek és a munkavállalók kapcsolatát. A KPMG vezérigazgatói felmérése szerint a cégvezetők nagy többsége nem hisz abban, hogy a mesterséges intelligencia miatt csökken a munkahelyek száma, tartanak viszont attól, hogy az új struktúrák új alapkövetelményeket támasztanak az alkalmazottakkal és velük magukkal szemben is.

„Eszert a robotizáció és mesterséges intelligencia a szemükben nem egyértelműen áldás, és hatékonyság-növekedés, hanem olyan kihívás, aminek nagyon nehéz megfelelni akkor, amikor a munkaerőpiacon már most is általános a szakemberhiány” – mondta Rakó Ágnes, a KPMG Magyarország Smart Digital Finance területért felelős partnere.

ÚJ FOGYASZTÓK, ÚJ IGÉNYEK

Ugyancsak az alkalmazkodási kényszert jelent a cégvezetők számára az Y és Z generációk előretérése fogyasztói oldalon. A vezérigazgatók 38 százaléka szerint vállalatukat teljesen megváltozott, új fogyasztói igényekhez kell igazítani. A fogyasztói szokások drasztikus tempóban változnak világszerte, de fontos megjegyezni, hogy szinte országonként eltér az átalakulás minősége, dinamikája, mindenhol helyi sajátosságok mozgatják az egyébként globális jelenséget. „Az azonban általánosságban igaz, hogy még a leginnovatívabb szereplők, mint az Amazon vagy a Google sem tartanak ott, hogy megvalósítsák a prediktív üzleti modelleket. Jelenleg a digitalizáció lehetőségeit a cégek arra használják, hogy a fogyasztói igényeket minél részletesebben megértsék. A legnagyobb változást az hozza magával, hogy az online élményeinkből offline elvárások alakulnak ki, amihez a gazdaság minden pontján alkalmazkodni kell” – mondta Müller Zsolt, a KPMG Magyarország retail szektorért felelős igazgatója. A változást jól mutatja, hogy az internetes kereskedelemben élen járó Kínában a megkérdezettek 71 százaléka inkább a pénztárcáját veszítené el, mint a mobiltelefonját, és efelé tartanak a fejlett országok is.

Müller Zsolt megjegyezte: a vállalatvezetők legfőképpen attól tartanak, hogy valamilyen váratlan fejlemény felborítja a piacukat, iparágukat. A fogyasztói szokások drasztikus tempóban változnak világszerte, szinte országonként eltér ugyanakkor az átalakulás minősége – mutatott rá. A változásokat jól érzékelteti szerinte, hogy az internetes kereskedelemben élen járó Kínában a megkérdezettek 71 százaléka inkább a pénztárcáját veszítené el, mint mobiltelefonját.

A felmérés adatait tavaly az év vége felé vették fel, magyar vezérigazgató a megkérdezettek között nem volt. MGY

KIEGYENSÚLYOZOTTABB NÖVEKEDÉS AZ EU-BAN?

Lassulás vagy egy fordulóponjt jön az Európai Unióban? A meghatározó európai gazdaságok általában jól teljesítenek várhatóan 2018-ban is, de az EU jövőjére kiemelkedő jelentőséggel bír Franciaország gazdasági kilátásainak alakulása. Helyzetértékelés, a meghatározó gazdaságok teljesítménye alapján.

A NÖVEKEDÉS KATEGÓRIÁI

Amióta a GDP módszertana megszilárdult szinte minden ország gazdaságpolitikája a növekedésre fókuszál. A szakmai kommentátorok némileg árnyalják a képet - a növekedést jelzőkkel látják el, amelyek általában önmagukban is kifejezik annak minőségét.

A *dinamikus és kiegyensúlyozott növekedés* talán a legjobb jelző, bár nélkülözi a határozott definíciót. Elsősorban arra utal, hogy a fogyasztási és beruházási aktivitás egyaránt bővül, és javul az adott nemzetgazdaság finanszírozási pozíciója a folyó fizetési mérlegtöbbleten keresztül. Az áruforgalmi és szolgáltatáscsere egyenlege jellemzően ennek döntő eleme, ám például a közép-kelet-európai országok szinte mindegyike az uniós támogató-

sok, és a külföldi munkavállalók hazautalásai miatt, a kereskedelmi egyenleg alakulását akár semlegesnek feltételezve, jelentős aktivumot könyvelhetnek el. A globálisan dinamikusan növekvő turizmus egyre nagyobb hányadban hozzájárul a fizetési mérleg alakulásához, miközben egyes tételei a belföldi fogyasztás bázisát gyarapítják – az Olaszországban eladott Coca-Colára nincs ráírva, hogy azt devizabelküldi, vagy devizakülföldi vásárolta.

A *potenciális növekedés* fogalma a tőke-és munkatermelékenység, együttesen tényezőtermelékenység, változásából – a múlt, ex post, vagy a jövőre, ex ante, modellez, egyszerűsítve a ciklikus tényezőket. Absztrakt fogalom, amely eltekint a pénzfaktor pozitív vagy negatív hatásaitól. Mögöttes feltételezése,

hogy hosszú távon a kibocsátás törvényszerűen a potenciál körül ingadozik. A kibocsátási rés, amely a tényleges és a potenciális teljesítmény különbözete, jó konjunktúra mutató. Ha erősen pozitív, akkor középtávon visszaesés, vagy legalábbis a növekedési dinamika mérséklődése valószínűsíthető.

Erőltetett a gazdasági növekedés, ha az jócskán elszakadva a potenciáltól elsősorban az eladósodottság növekedésével együtt valószínűleg, oly módon, hogy közben a kibocsátás szintje elszakad a termelékenység növekedésétől. Például, ha a beruházásokat puha feltételek mellett állami bankok finanszírozzák, vagy ha a háztartások jövedelmükhöz képest nagy összegű, fedezetlen fogyasztási hitelekkel növelik az aggregált keresletet. Ezt a továbbiakban adósságvezérelt növekedésnek nevezzük, tekintet nélkül arra, hogy a kormány, a vállalkozások, vagy a háztartások adóssága gyarapodik-e.

A következőkben arra teszek kísérletet, hogy a 2017. és 2018. évi adatok és folyamatok alapján az Unió meghatározó gazdasági kibocsátás-növekedését minősítsem.

AZ EURÓPAI UNIÓ MEGHATÁROZÓ GAZDASÁGAINAK KILÁTÁSAI

NÉMETORSZÁG

Németország feltehetően a ciklus felfelé ívelő ágának vége felé jár. Gazdasági teljesítménye az utóbbi években elképesztő: egy ilyen mé-

retű gazdaság 8-8,5%-os többsége a folyó fizetési mérlegben, miközben nincs a turizmus toplistájának elején, hatékony és jövedelmező múltbeli befektetéseket, és erősen pozitív áruforgalmi egyenleget feltételez. A munkanélküliség szintje olyan alacsony, 4,4% körüli, hogy gyakorlatilag teljesíti a teljes foglalkoztatottság tapasztalati kritériumait.

A 2017-ben elért 2,5%-os növekedés az Európai Bizottság várakozásai szerint 2,3%-ra mérséklődik 2018-ban. A szövetségi költségvetés közben enyhe többletet mutat, a szuverén adósságráta még idén a 60%-os maastrichti követelmény alá esik. A német növekedés az ultralaza monetáris politika és az erős versenyképesség együttes eredményeként dinamikus és kiegyensúlyozott, a kiskereskedelmi forgalom bővülésével párhuzamosan egyszersmind a háztartások megtakarításai is gyarapodtak. A kibocsátás szintje azonban a potenciális felett van, ami már középtávon visszaesést valószínűsít. A teljes tényezőtermelékenység, a feszített munkaerő piac miatt, feltehetően további mérsékelt bővülésre lehet csak képes. A pozitív kibocsátási rés a közeljövőben valószínűleg csökken.

FRANCIAORSZÁG

Franciaország teljesen más helyzetben van. Áruforgalmi egyenlege hosszú évek óta negatív. Bár 3 éve vezeti a turizmus ország-ranglistáját folyó fizetési mérlege mégis évek óta enyhén negatív. Tekintettel a magas, 97%-os államadósság rátára, az alacsony kamatkörnyezet ellenére, a jelenlegi versenyképességi tényezők nem teszik alkalmassá a gazdaságot arra, hogy növekedési áldozatok nélkül költségvetési hiányát számottevően csökkentse.

A francia gazdaságot ugyanis a 2-2,3%-os növekedési rátánál némileg magasabb költségvetési hiányok jellemzik. A kamatterhek átlagosan a GDP 1% körül alakulnak, tehát az állami kiadások bevételeket meghaladó része finanszírozza a GDP növekedés tekintélyes hányadát, amelynek egynegyede-egyötöde 2017-ben ráadásul készletnövekedésben testesült meg. A fő ok: az európai élmezőnytől lemaradó, többek között a munkaerő-piaci szabályozásban, adórendszerben kifejeződő versenyhátrányok.

Macron elnök és szakértői stábja hasonló következtetésekre juthatott, mert az átfogó, és különösen az állami vállalati szférában tartathatlannak tűnő adminisztratív és költséges elbocsátási szabályok radikális könnyítése irányába tett a francia kormány – a társadalmi ellenállás ellenére – lépéseket. Az elnök, úgy tűnik, világosan látja a tét nagyságát: ha nem

javít rövid idő alatt számottevően az ország relatív versenyképességén, kihasználva a monetáris politika által nyújtott „kegyelmi” időszakot, akkor évtizedes távlatban könnyen a mediterrán országcsoportban találhatja magát. További költségvetési mozgásteret nincs. Az EKB ultralaza monetáris politikája időt biztosított az intézkedésekhez. Az óra azonban ketyeg, a mennyiségi lazításra keresztelt addicionális jegybankpénz teremtés még ebben az évben kivezetésre kerül. Bár a kamatkörnyezet változatlanul alacsony maradhat, azért 1-2 éves időtávban a hozamok felfelé araszolhatnak. Ez még nagyobb terhet róhat a francia államháztartásra, ezért a hivatkozott reformintézkedések nem tűrtek további halogatást.

A macron-i gazdaságpolitika sikere vagy kudarca alapvetően befolyásolhatja az Unió jövőjét. A mérsékelt, ám határozott reformmerek utolsó politikai próbálkozása lehet. Az erősebb francia gazdaság, még akkor is, ha az esetleg a német és holland növekedési kilátásokat, vagy kereskedelmi többletüket mérsékli, hosszú távon az uniós gazdasági stabilitás szükséges feltétele. A 2017. évi 2,3%-os növekedés összetétele nem kedvező, a teljesítmény feltehetően a potenciális kibocsátás környékén mozog, amelyben a forrásbőség és a tényezőtermelékenység növelésének kedvezőtlen adózási feltételei nagyjából kioltathatják egymást. A munkanélküliségi ráta változatlanul magas, 9,5%-os, munkaerő-piaci korlátja a bővülésnek nincs. Tekintettel a belföldi kereslet kiemelkedő dinamikájára, ezzel párhuzamosan a háztartások növekvő eladósodottságára a gazdaság növekedését enyhén adósságvezéreltnek minősíthetjük.

OLASZORSZÁG

Olaszország az elmúlt évtizedek adósságvezérelt növekedésének terheivel és következményeivel néz szembe. Az elmúlt 2 évben viszont pozitív elsődleges költségvetési egyenleg mellett, sikerült 1%-os, illetve 2017-ben már 1,6%-os bővülést elérnie az országnak úgy, hogy egyaránt javult a beruházási, fogyasztási, és külpiazi aktivitása. Bár az államadósság ráta kiugróan magas, úgy tűnik, 132-133%-on tetőzött, és lassú mérséklődés várható. Az utóbbi 2 évben kétségtelenül javuló, sőt a 2009-2013-as időszakhoz képest minőségi változást jelentő adatok ellenére a munkanélküliségben és a foglalkoztatottságban nem tapasztalhattunk áttörést. A teljes munkanélküliségi ráta 2017. végén még mindig meghaladta a 11%-ot, a fiatalok munkanélkülisége a 20%-ot. Olaszország növekedése tehát megfelelően kiegyensúlyozott, ha mértékében nem is érdemli ki a

Foto: Presidenza del Consiglio dei Ministri

Giuseppe Conte, olasz miniszterelnök, aki az euroszeptikus M5S és a jobboldali Liga közös kormányát vezeti

Foto: Jim Mattis

Theresa May, az Egyesült Királyság kormányfője

dinamikus jelzőt. Az elmúlt évtizedek felelősen gazdaságpolitikája a jelen erőfeszítéseit és eredményeit törekényé teszi.

A társadalom azonban kevesellte a fokozatos javulás mértékét, és a parlamenti választásokon a nem-főáramú politikai erőknek szavazott bizalmat. Magam óva intenek a populista jelző könyvelmű kiosztásától, mert a főáramú gazdaságpolitika volt az, amely adósságvezérelt gazdasági pályán tartotta sokáig Itáliát. Talán ezért is váltották le őket. Az Olaszországot legutóbb vezető baloldali technokrata kormány viszont komoly sikereket ért el – politikai szempontból későn.

A magas nem-fizető hitelállomány kereskedelmi bankokra vonatkozó tőke-és tartalékolási kötelezettségek technikáját és mértékét illetően megállapodásra jutottak az EKB-val. A szinte süllyedő olasz bankrendszer konszolidációja eddig sikeresnek értékelhető – ha a fennálló tendenciák folytatódnak. A gazdaság még mindig a potenciális szintje alatt teljesít. Az átfogó, különösen a banki fedezetérvényesítés jogi környezetére vonatkozó további átalakítások nélkül, a rossz hitelek halmozódása megismétlődhet.

Az olasz kormánypártoknak viszont valamit be kell váltaniuk adócsökkentő ígéreteikből. A rendezetlen Brexit visszavetheti az élelmiszerexportot, a megváltozott és gyors intézkedéseken alapuló amerikai kereskedelempolitika tovagyrúzó hatásai rapid módon változtathatják az exportkilátásokat. A törekény olasz konjunktúra tehát lehetséges, hogy megkésett, mert a világ-gazdasági növekedési folyamatok már túl sok lefelé mutató kockázatot hordoznak.

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

A Brexit nem tűnik sétagaloppnak. Bár az ország már a 2010-es évek eleje óta relatíve kiegyensúlyozott növekedést produkált, ezt folyamatosan 4-6%-os fizetési mérleghiány mellett tette, amelyben a pénzintézeti és befektetési szolgáltatások enyhítették az áruforgalom masszív deficitjét. A font leértékelődése valamelyest segített az áruforgalmi mérleg passzívumának mérséklésében. A lakossági fogyasztás, növekvő hitelfelvétel mellett, jól teljesített, a költségvetés hiánya némileg csökkent, az adósságráta azonban már meghaladja a 87%-ot.

A tartós áruforgalmi deficit következtében a brit növekedés jellemzően adósságvezérelt, amelyet egyelőre leginkább az ingatlanpiaci folyamatok dúcolnak alá. Meglepő módon a beruházások szintje még 2017-ben is stabil, 4% feletti növekedést mutatott. A parlamenti kisebbségben kormányzó Konzervatív Párton belül kiéleződő különbségek a Brexit stratégi-

HAVI ELEMZÉS

át illetően az utóbbi időszakban erősítették a gazdasági kilátások bizonytalanságát. A politikai konszenzus kialakítása a kormánypárton belül már nem halogatható. A brit növekedés az Unióból való kilépést követően – egy átmeneti visszaesés után – érheti el újra potenciális szintjét. Meglepő, hogy a relatíve alacsony növekedés ellenére a munkanélküliség még a német szintnél is alacsonyabb, a munkaerő piac nagyon feszített. Az olajárak további emelkedése lehet a növekedés megtartásának középtávú esélye. Az Unióból történő kilépés megállapodásokon nyugvó eljárásrendje meghatározó jelentőséggel bír.

SPANYOLORSZÁG

A spanyol gazdaság mérete a német gazdaság egyharmadát, a franciának a felét sem éri el. 2010 óta több szempontból különleges történet. Itt sikerült a legnagyobb mértékben a magánadósságok leírásából származó veszteségeket – a bankmentő állami pénzalapokon keresztül – közzadóssággá konvertálni. Emlékeztetőül: 2008-as 40%-os adósságráta 2017 végére 98%-ra emelkedett a háztartások elképesztő mérlegalkalmazkodása, értsd: hitelállomány csökkenése mellett.

A rapid, nagyméretű, ám alapvetően sikeres bankszanálást követően 2014 óta újra növekedési pályára állt, és 2015 óta üteme meghaladja a 3%-ot. Közben a 2008-ban még negatív folyó fizetési mérleg 2013 óta pozitív, és évről évre javul. A költségvetési hiány leszorítása fokozatosan halad, 2017-ben már majdnem teljesítették a 3%-os uniós előírást. **Felszínes megközelítés alapján az elmúlt években akár kiegyensúlyozottnak és dinamikusnak is** minősíthetnénk a spanyol kibocsátás alakulását. A hirtelen megugró államadósság, ami a bankkonszolidációval csak részben magyarázható, törékennyé teszi a növekedést. **Különös jellemzője a spanyol gazdaságnak, hogy 3,5%-os bővülés mellett is 17%-os a munkanélküliség, miközben a kibocsátási rés valószínűleg nem, vagy csak enyhén negatív.** Mindenesetre az elmúlt 3 év javuló folyamataiba törést okozhat még a kieleződő spanyol szövetségi kontra katalán viszony hektikus alakulása.

HOLLANDIA

Minden tekintetben érdemes a németországhoz hasonló minősítésre: magasabb folyó fizetési többletet és gazdasági növekedést ért el 2017-ben, miközben államadóssága is alacsonyabb. Az eurózóna oszlopos tagja, nem véletlenül a versenyképességi világranglista 4.

Foto: Gobierno de Chile

Pedro Sánchez,
az új spanyol
miniszterelnök

Foto: Arno Mikkor

Mark Rutte,
2010 óta Hollandia
miniszterelnöke

helyezettje. Makrogazdasági adatait tekintve, Németországgal összehasonlítva két markáns különbséget regisztrálhatunk: a háztartások adóssága a GDP duplája, miközben a német szint alig haladja meg annak felét. Ez holland-skandináv sajátosság. A hollandok úgy vélik, hogy a jó színvonalú lakhatás a minőségi humán teljesítmény egyik feltétele. Régóta fennálló gyakorlat, eddig nem okozott gondot.

Külkereskedelmi egyenlege főbb partnereivel szemben érdekesen alakul: az USA-val szemben markánsan negatív, az exportbajnok Németországgal szemben viszont 50 Mrd eurót meghaladó többletet realizáltak 2017-ben is. Úgy tűnik, a Batáviából hozott tulipánhagyományokat nem hiába nemesítették, természetették...

Hollandia kifejezett politikai szerencséje, hogy sikeressége, kicsi méreténél fogva, nem irritálja környezetét. Diverzifikált gazdasága nem olyan átfogó, mint a német gazdaság. Trump elnököt holland autók nem bosszantathatják. A kiemelkedő 2017. év feltehetően nem ismétlődő, az ország potenciális növekedése felett teljesít.

2018: KÖLCSÖNÖS KOCKÁZATOK

A meghatározó európai gazdaságok általában jól teljesítenek várhatóan 2018-ban is, de az EU jövőjére kiemelkedő jelentőséggel bír Franciaország gazdasági kilátásainak alakulása. Politikai vezetése eltökélt, hogy olyan belső intézkedéseket, és külső intézményeket és mechanizmusokat hozzon létre partnereivel, amelyek szorosabbra húzzák a kölcsönös költségvetési felelősségvállalást, és egyeztetik a gazdaságpolitika prioritásait.

Minden német fenntartás és húzódozás ellenére, a kölcsönös költségvetési kockázatok már manifesztálódtak. A gyengébb hitelminősítésű országok államkötvényei tekintélyes részét teszik ki az összesen cca. 2700 Mrd euró összegű, év végéig számított, EKB döntés alapján végrehajtott mennyiségi lazításnak. Ez megjelenik a teljes euró rendszer mérlegében, beleértve a Bundesbank mérlegét is. A német jegybank a jegybankpénzből megvalósított állampapír vásárlások cca. 15%-át tartja portfóliójában. Egy bármilyen okból történő tartós állampapír piaci áresés az európai szuverének kötvénypiacán, a Bundesbank esetében is vezethetnek költségvetési forrásból fedezett kötelező veszteségpótláshoz. A kölcsönös felelősségvállalás tehát közvetetten már jelen van. A szorosabb integráció pedig nehezen képzelhető el – kezdetben akár korlátozott mértékű – kockázatközösség nélkül.

Kelemen Gábor

MIT JELENT A NYÁR A GAZDASÁGBAN?

Nyáron kicsit minden lelassul. A gazdaságban azonban vannak olyan ágazatok, melyben ez a csúc szezon. Ezért nem hogy lassulás nincs, de csúcsra jár a működés. Ilyen az építőipar, a vendéglátás és az idegenforgalom, valamint a kereskedelem bizonyos szegmensei is. E három terület képviselőitől kérdeztük, mit jelen náluk a nyár?

Koji László: „A nyár nem a szabadságot jelenti, hanem a reggeltől estig tartó munkát”

Az építőiparban a nyár nem szabadságot jelenti, hanem a munka dandárját, a reggeltől késő estig tartó munkát. Csúcsra jár minden szegmense az ágazatnak, de ez inkább jó, mint rossz. Ez az az időszak, amikor jól lehet keresni, amit most senki sem bán. Bérekben lemaradásban van az ágazat. Mivel itt munkaidőkeret van, ezért előfordul olyan hónap, amikor 220 órát is dolgoznak az emberek egy hónapban, amit majd a téli hónapokban lehet kiegyenlíteni. De az is előfordul, hogy a dolgozó beleegyezésével, vagy éppen kérésére, élnek a szabadság pénzbeli megváltásával.

A számok is jelzik, hogy most kiugróan nagy a növekedés. Az első 5 hónapban a tavalyi hasonló időszakhoz viszonyítva 17 százalékkal nagyobb a teljesítmény. A rendelésállománynál még látványosabb a pozitív változás: 67 százalékkal magasabb, mint 2017 első öt hónapjában volt. És a trend most is emelkedő. Tehát biztos, hogy rendkívüli év lesz 2018.

A lakásépítő cégeken különösen nagy a nyomás: a kedvezményes lakásépítési áfa határideje

ugyanis a jelenlegi kilátások szerint 2019 végén lejár. A beruházók emiatt még 2020 előtt szeretnék befejezni az építkezéseket, hogy még 5 százalékos áfa-kulccsal lehessen eladni a lakásokat. A készház-építőknél, vagy a rönkházaknál reális, hogy akár az ezután induló építkezéssel is kész legyenek a jövő év végére. Tehát várható, hogy a mostani munkával teli nyarat hasonló ős követi, sőt... Egy újabb hasonló év...

„Tavaly 13,1 százalékkal nőtték a bérek az ágazatban, ami magasabb a 12,9 százalékos nemzetgazdasági átlagnál, de az igényekhez képest lassan zárkózik fel az ágazat.”

Ezek jó fejlemények. A megnövekedett munkamennyiség ugyanakkor élesen jelzi, hogy az ágazat legnagyobb problémája az alacsony hatékonyság. Például

Ausztria körülbelül ugyanennyi foglalkoztatottal ért el hatszor nagyobb termelési értéket 2016-ban, mint Magyarország. Csehország teljesítménye értékét tekintve körülbelül háromszorosa a magyarénak, míg a foglalkoztatottak száma csak durván másfélszer annyi. Valószínűleg most olyan piaci helyzet állt elő, ami ki fogja kényszeríteni a magyar építőipartól azt a javulást a hatékonyságban, amire szükség van – a KSH adatai szerint egyébként folyamatosan, hónapról hó-

Koji László, az ÉVOSZ (az MGYOSZ tagszervezete) elnöke, az MGYOSZ alelnöke

napra nő az ágazat hatékonysága. És így talán arra is lesz fedezet, hogy a béreket jelentősen emeljék. Tavaly 13,1 százalékkal nőttek a bérek az ágazatban, ami magasabb a 12,9 százalékos nemzetgazdasági átlagnál, de az igényekhez képest lassan zárkózik fel az ágazat. Pedig ez fontos lenne, hiszen az ÉVOSZ felmérése szerint az teljesítményt leginkább a szakemberhiány (86 százalék) hátráltatja, ezt követi a kapacitás hiánya,

elavultsága (35 százalék), valamint a magas adminisztrációs terhek (34 százalék).

Az ÉVOSZ elnökeként örülök, hogy most jól megy az ágazatnak, de ahol csak lehet, hangsúlyozom, a nagy hajtásban, a nagy melegben fokozottan kell figyelni a munkavédelemre, a munka-egészségügyre. Nagyon fontos, hogy a nagy fellendülést ne zavarja meg személyi sérülés, vagy emberi tragédia.

Vámos György: „Magasra szökött nyári vásárlási láz, a foci vb és a kánikulahiány nyomta fel”

Vámos György, az Országos Kereskedelmi Szövetség főtájtára (Az OKSZ az MGYOSZ tagszervezete)

A nyári slágercikkek a fürdőruha, a strandlabda, a gumimatrac, az úszógumi, a napolaj, az ásványvíz, a fagyalt és a sör. Ezek nyáron mindig jobban fogynak. De ha foci vb van és júliusi hőség nincs, akkor azért megváltoznak a vásárlási szokások is. A foci vb olyan sportesemény, ami sokakat leköt, még akkor is, ha a magyar válogatott hiányzik a tornáról. Jobban is fogyott a televízió, a laptop, az okostelefon, mert manapság már mindenhol lehet élőben is nézni a közvetítéseket, de vették a ropogtatnivalót is. A sörfogyasztás nem biztos, hogy megugrott, viszont a helye a strandról átcsúszott a nagyszobába. De hát a foci vb lefutott, ami egyébként hatalmas üzlet, gondoljunk csak a rendezésre, a reklámokra, a televíziós közvetítési jogdíjakra és a játékosok értékére is, amit egy ilyen torna jelentősen befolyásol. Ma még hír az is, ha már foci, hogy Dzsudzszak az Al-Vahda csapatában évi egymilliárdot keresett sajtóhírek szerint, forintban számolva persze, most pedig jöhet az azeri bajnok Qarabag. Ha valaki még nem halotta, vagy nem jegyezte meg ezeket a neveket, akkor az csak a magyar foci színvonalát jelzi: Dzsudzszak egyik válogatott játékosunk. Eközben Ronaldo 112 millió euróért ment a Juvéhoz a Reáltól, nekünk pedig már csak a 2Rule mezek maradnak. A focivilág mozgatja a boltosokat is, nem csak a VB-k, vagy EB-k idején, nem is kicsit. Nem véletlen, hogy a sportesemények reklámjaira olyan sok pénz áldoznak a cégek világszerte és a mezek minden darabkájaért ádáz küzdelmet is vívnak - az élsportolók esetében. Szerencsére vannak sikersportágaink is, melyek nyáron is virítanak.

„A cégek sem maradtak ki a nyári körforgásból: július elsején elindult az online számla. Előreláthatóan ez sok vállalkozás mérlegét felfelé fogja húzni.”

2018 nyara annyiban is sajátos a boltos vásárlásokat tekintve, hogy a korábban nem várt forintgyengülés felforgatta sokak nyaralási terveit. A drágább üzemanyag mellett többbe került a határon túli utazás, így nyilván sokan a hazai vízpartokat választották pihenési célpontnak. Ez jó, mert itthon költik el forintjaikat, a magyar családok külhonba irányuló bevásárlóturizmusa sem olyan izgalmas már a drágább euró mellett, ugyanakkor a külföldi turista bátrabban költekezik, mert több forintot és árut kap az eurójáért.

Július első három hete nem hozott kánikulát. A nyaralók egy része ezért kevesebbet lubickolt a vízben és a boltosok, vendéglősök beszámoló

szerint a korábbiaknál több shoppingolással mulatták szabadidejüket. Így nyilván a boltos kiskereskedelem nyári hónapjának mérege erős lesz, hasonlóan az év eleji 6-7%-os mutatókhoz. Ez erős boltos évet vetít előre, persze

az átlag mögött mindig vannak különbségek, hullámhegyek és hullámvölgyek is.

És a cégek sem maradtak ki a nyári körforgásból: július elsején elindult az online számla. Előreláthatóan ez sok vállalkozás mérlegét felfelé fogja húzni, hasonló módon, mint 2013-14. tájékán az online kassa bevezetésekor. Biztos, ami biztos, azért az adóhatóság célba vette a Balatont, de senki sem panaszkodhat váratlan rajtaütés miatt, mivel az adótraffipax előre jelezte a csapásirányt. Ilyenkor megugrik több helyen a nyugtaadás, amit persze fillérre pontosan lát az adóhatóság.

A nagy júliusi kánikula hiánycikk volt a nyár derekán, de legalább több idejük maradt a nyaralóknak vásárolgatniuk. A kereskedelemről nézve ez nem is rossz. Magasra szökött a nyári vásárlási láz, a foci vb és a kánikulahiány nyomta fel.

Niklai Ákos: „Emlékezetes év lesz 2018”

Anyár a főszezon a turizmusban, s a vendéglátásban, mind a beutazó turizmusban, mind a kiutazóknál. Valószínűleg nagyon jó üzleti évet zár a szakma, ezért emlékezetes lesz 2018. Ugyanakkor azért is emlékezetes lehet, mert drámaivá vált a munkaerő-hiány. Szinte minden szinten, minden helyen nagy a hiány, de leginkább szakács, cukrász, felszolgáló hiányzik, bár a kiszolgáló területeken sincs elég ember. Ilyenkor kreatív megoldásokhoz folyamodik a bajba került vállalkozó, tulajdonos, megpróbál bémunkásokat alkalmazni, vagy maga ugrik be a hiányzó posztra, vagy olyan magas bért kínál, amivel megszerzi a hiányzó embert. Van olyan hely, ahol egy év alatt 30-40 százalékkal emelkedtek a keresetek, de még ez sem elég.

Különösen az üdülőhelyeken feltűnő az emberhiány, így például a Balatonnál. A keletről nyugatra irányuló mobilitás nem állt meg, ez igaz országon belül is, de a határon túl is. És ilyen helyzetben sem tehetik meg a munkaadók, hogy esetenként ne adjanak ki sza-

badságot nyáron. A családok igényeit is szem előtt kell tartani, még akkor is, ha nagy a munkaerőhiány.

Magyarország, és főleg Budapest kedvelt utazási cél a fiatalok számára, akik inkább az olcsóbb szállásokat keresik, és fogyasztásban sem számítanak a csúcsköltők közé. Viszont vidámságot, jó hangulatot hoznak az országba. Azt gondolom, hogy ha ők most jól érzik itt magukat, vissza fognak jönni később is, amikor már igényesebb szállást keresnek, igényesebb éttermet látogatnak, s belépnek a többezt költők táborába. Vagyis nem rossz befektetés az sem, ha a fiatalokat vonzzuk ide nagy számban. Az egyhetes Sziget fesztivál, vagy a

Forma1 budapesti versenye még előttünk van, ez újabb növekedést jelent a magyar idegenforgalom számára.

Vagyis: most nagyon jók a szakma kilátásai, remélhetőleg, a béremelkedés elér egy olyan szintet, ami üzletileg még kezelhető, viszont itthon tartja a szakembereket, vagy vissza vonzza a már külföldön dolgozókat.

„Van olyan hely, ahol egy év alatt 30-40 százalékkal emelkedtek a keresetek, de még ez sem elég”

Niklai Ákos, a Kárpátia Étterem tulajdonos-igazgatója, az MGYOSZ alelnöke

Innováció nélkül nincs növekedés

Növeli kutatás-fejlesztési kiadásait a közép-európai cégek többsége, ugyanakkor nagyobb támogatást várnának el a kormányzatok részéről – derül ki a Deloitte friss felméréséből. A legtöbb vállalkozás számára azon K+F tevékenységek beazonosítása jelenti a legnagyobb kihívást, amelyekhez támogatások, illetve adókedvezmények vehetők igénybe.

Fotó: Deloitte

dr. Márkus Csaba,
a Deloitte K+F és állami
támogatásokért felelős
közép-európai vezetője

A DESI segítségével nyomon követhető a tagállamok teljesítménye a digitális hálózatok fejlettsége, a digitális készségek, az online tevékenység, a digitális technológiák vállalkozások általi alkalmazása, valamint a digitális közszolgáltatások tekintetében. A Bizottság idén az aktuális értékekkel egyidejűleg a nemzeti digitális politikák részletesebb elemzését is közzéteszi.

A közép-európai vállalatok 52 százaléka a kutatás-fejlesztési (K+F) kiadásai növelését tervezi a következő egy-két évben – derül ki a Deloitte Central European Corporate R&D

„A közép-európai országok többségében – és Magyarországon is – még az elsődlegesen belső piacokra fókuszáló vállalkozások is felismerték, hogy a hasznosítható kutatás-fejlesztés és innováció a fenntartható növekedésük egyik lényegi eleme. Az olcsó munkaerőre építő üzleti modellek ideje lejárt. Az egyes országoknak pedig komoly szerepe van abban, hogy olyan kiszámítható szabályozási és ösztönzési környezetet biztosítsanak, ahol a vállalkozások nem csupán a rövid távon szükségszerű, hanem a közép távon és stratégiai szinten is fontos innovációs, illetve kutatás-fejlesztési tevékenységüket is erősítik. Ez a szabályozási és ösztönzési rendszeri környezet jelentősen hozzájárul a fenntartható makrogazdasági növekedéshez” – mutatott rá dr. Márkus Csaba.

Report 2018 kutatásából. A középtávú terveket vizsgálva még nagyobb a hajlandóság a régió cégeinél, hogy többet költsenek K+F-re, a megkérdezett társaságok kétharmada (67 százalék) jelezte, hogy 3-5 éves távlatban növeli ezirányú kiadásait. A 2016-os kutatáshoz hasonlóan továbbra is az elérhető támogatások széles köre, illetve a képzett kutatók növelik leginkább a kutatás-fejlesztési kedvet.

A felmérésben résztvevő cégek többsége erősíteni a K+F tevékenységet, de több komoly akadályozó tényezőt is megemlítettek. A megkérdezett vállalkozások harmada szerint nehéz azon K+F tevékenységek pontos azonosítása, amelyekhez támogatások, illetve adókedvezmények vehetők igénybe. Hasonlóan magas azon cégek aránya, amelyek a kapott támogatásokkal, illetve adókedvezményekkel kapcsolatos rendelkezések esetén a szabályozás nehézségeire és bonyolultságára panaszkodnak. Ebben a vonatkozásban ugyanakkor javult a helyzet, mivel 2016-ban még a vállalkozások 31 százaléka emelte ki ezt a problémát. A gyakran említett kihívások közé tartozik még a költségek kiszámítása és elszámolása (23 százalék), míg a K+F tevékenységgel kapcsolatos kiadások nyilvántartását a megkérdezettek tize-de tartja komoly problémának.

A kutatás arra is rámutatott, hogy a közép-európai cégek egy része nem foglalkozik érdemben a szellemi tulajdon védelmével. A megkérdezett vállalatok mindössze 67 százalékánál van titoktartási szabályzat, márkajelzéssel 47, míg szabadalmi védelemmel 44 százalékuk óvja szellemi tulajdonát, azonban 12 százalékuk semmilyen intézkedést nem tesz a szellemi tulajdon védelmében.

A 8 ÓRÁS MUNKANAP MÁR A MÚLTÉ?

Az átfogó kutatás szerint globális szinten a munkavállalók két harmada dolgozik az irodán kívülről, és több mint 50 százalékuk a munkahét felét így tölti. Ez pedig komoly változásokat vonhat maga után a vállalati ingatlanok piacán is – derül ki az IWG kutatásából.

Az IWG kutatásában 96 vállalat több mint 18.000 munkavállalója vett részt. Ez az eddig legnagyobb kutatás a témában. A válaszok alapján a dolgozók 70%-a legalább egy napot az irodáján kívül dolgozik és több mint a dolgozók fele (53%) a munkahét felét így tölti. Továbbá a válaszadók közül minden tizedik (11%) egész héten az irodán kívül dolgozik. „A munkavállalóknak, legyen szó a világ bármely pontjáról, Seattle vagy Szingapúr, London vagy Lagos, nem kell minden idejüket egy bizonyos irodában tölteni”- emelte ki Mark Dixon, az IWG csoport alapítója és vezetője. „Rendkívül izgalmas, hogy most lépünk be egy olyan korba, ahol a rugalmas munkavégzés már teljesen általános és nem csak az egyéni munkavállalók, hanem a vállalatok számára is. Ez egy hatalmas, világszintű változás, ami a vállalatok ingatlan portfóliójára is nagy hatással lesz.”

Generációk óta magától értetődőnek vettük, hogy az irodai munka együtt jár azzal, hogy mindennap 9-től 5-ig ugyanabban az irodában ülünk. Ám már egyre több vállalat teszi le a voksát egy teljesen eltérő modell mellett, mely a munkáltató és a munkavállaló számára egyaránt előnyökkel jár. A rugalmas munkavégzés csökkenti a munkába járásra fordított időt, emellett pedig növeli a produktivitást, a munkavállalók elégedettségét, kreativitását és összességében segíti a munkaerő hatékony megtartását – derül ki az IWG tanulmányából.

ELSŐ A MUNKAVÁLLALÓK ELÉGEDETTSÉGE ÉS KREATIVITÁSA

A rugalmas munkavégzés növekvő tendenciája rámutat a munkavállalók változó igényeire és elvárásaira is. A kutatásban résztvevők 80%

egyetértett azzal, hogy a rugalmas munkavégzés hozzájárul a tehetséges munkavállalók megtartásához, 64% pedig arról számolt be, hogy már a kiválasztási folyamat során is előnyt jelent. A válaszadók több mint fele (58%) egyetértett azzal, hogy a rugalmas munkavégzés lehetősége javítja a munkavállalók elégedettségét – ez kiválóan példázza, hogy a vállalatoknak olyan munkakörülményeket kell teremtenie, amely megfelel azoknak a kiemelkedő munkavállalók igényeinek, akiket olyan nagyon meg akarnak tartani.

A vállalatok rendkívül sokat profitálhatnak a rugalmas munkavégzésre alkalmas irodákból: a válaszadók 91%-a állította, hogy ezek a munkaterek nagyban növelik a produktivitást.

Az technológiai újítások lehetővé teszik, hogy bárhol és bármikor dolgozhassunk. A vállalatok számára az most a kihívás, hogy hogyan optimalizálják folyamataikat ebben az új környezetben. A cégek egyre inkább felismerik a rugalmas munkavégzésben rejlő lehetőségeket – azt, hogy hatékonyan növeli a produktivitást, az elégedettséget és az üzleti teljesítményt. – mondta el Ian Hallett, az IWG Group vezérigazgatója, a cégcsoport márkáinak globális vezetője.

CSAK AZÉRT FIZESSÜNK, AMIRE VALÓBAN SZÜKSÉGÜNK VAN

A kérdőív eredményei alapján világossá vált, hogy a rugalmas munkavégzés és a közösségi munkaterek már nem csak a start-up-ok kiváltságai. A világ vezető nagyvállalatai – olyanok mint az Etihad Airways, Diesel, GSK, Mastercard, Microsoft, Oracle vagy az Uber – már szintén igénybe veszik a rugalmas munkatereket és új megközelítést alkalmaznak a munkavégzés szervezésében. „A tech-

Az IWG kutatása alapján a vállalkozások már felismerték, hogy a dolgozók számára elérhető rugalmas munkavégzési opciók jelentős hasznot hoznak. A válaszadók az alábbi előnyökkel értettek egyet:

- Üzleti növekedés (89% jelölte meg – 2016-ban ez csak 67% volt);
- Versenyképesség (87% jelölte meg – 2014-ben ez csak 59% volt);
- Produktivitás (82% jelölte meg – 2013-ban ez 75% volt);
- Tehetségek bevonása és megtartása (80% - 2016-ban ez csak 64% volt);
- Haszon maximalizálása (83% jelölte meg).

nológiai változások és a digitalizáció miatt a vállalkozások egyre inkább az igény szerinti, on-demand, szolgáltatásokat keresik. Emellett pedig a kisebb és nagyobb cégek egyaránt kiszervezik a nem központi folyamataikat.” – tette hozzá Marc Dixon. „Növekszik az igény a rugalmas munkavégzésre, melyet további on-demand munkaterület bérléssel is támogatnának a nagyvállalatok vezetői. A

kockázat kezeléssel, üzletfejlesztéssel, human erőforrás managementtel, marketinggel vagy stratégiával foglalkozó cégek egyaránt profitálhatnak egy rugalmas munkatér bérléssel foglalkozó, profi nemzetközi hálózat szolgáltatásaiból. Nemsokára forduloponthoz érkezünk a munka világában és hamarosan a rugalmas munkavégzés egyszerűen csak a 'munkavégzés' lesz.”

A CÉGEK FELE SZERINT NEM FONTOS A DIGITALIZÁCIÓ

A magyar kkv-k fele szerint nem fontos a digitalizáció, 72 százaléka nem hajtott végre informatikai fejlesztést az elmúlt két évben – összegzi a T-Systems Magyarország reprezentatív kkv-kutatása, amely szerint ugyanakkor a digitális fejlesztés versenyelőnyt jelent.

Fejes Zoltán, a T-Systems kis- és középvállalati megoldásokért felelős vezérigazgató-helyettese sajtótájékoztatón ismertette: a mintegy 800 magyarországi kkv-döntéshozóval készített kutatás szerint a cégek 25 százaléka költött az elmúlt 1-2 évben informatikai fejlesztésekre, 49 százalék a vállalkozása fejlettségét kielégítőnek tartja. Kaszás Zoltán vezérigazgató rámutatott: a kkv-k gazdasági súlya jelentős a magyar gazdaságban, ezért digitális felkészültségük az egész ország versenyképességére kihat.

A kutatás szerint a magyar kkv-k optimistán látják az iparáguk és a cégük jövőjét, 44 százalék érzi stagnálóknak a helyzetét - ismertette a felmérést Fejes Zoltán. Kitért arra, hogy a felmérés szerint a digitalizáltság Magyarországon erősen e-mail fókuszú. Az ügyfelekkel való kapcsolattartáshoz 88 százalék telefont használ, 83 százalék e-mailt küld, míg a kkv-k 36 százaléka postai úton, illetve 69 százalék személyesen tartja a kapcsolatot az ügyfelekkel.

A többség, 46 százalék szerint a legfontosabb kihívás az üzletszerzés, 42 százalék a költséghatékonyságot emelte ki, a kapcsolatok javítását mindössze 13 százalékuk. A termékfejlesztést és a digitalizációval való lépés tartását 13-13 százalék nevezte kihívásnak.. A kisvállalkozások negyede, de még a nagyobbaknak is csak a fele végzett online beszerzést az elmúlt

egy évben – mondta Fejes Zoltán, hozzátéve: hétből csak egy vállalkozás tartaná hasznosnak vállalata szempontjából az elektronikus beszerzés bevezetését, de még ők sem fizetnének ezért havi díjat. Céges honlapja minden második vállalkozásnak van.

A kutatás kitért az informatikai biztonságra is, ami 84 százalék szerint fontos, ahogy több mint 80 százalék az IT-eszközökön tárolt adatok biztonságát is fontosnak tartja. Ugyanakkor a legfrissebb verziójú, biztonságos szoftverek használata csak minden második megkérdezett számára fontos. Bár a cégek fontosnak tartják a biztonsági megoldásokat, a kiadásait megfontolják: 46 százalék alkalmaz ingyenes megoldást IT eszközök védelmére, 45 százalék a mobiltelefonra. A kkv-k 33-33 százaléka alkalmaz ingyenes megoldásokat az IT-eszközök és mobiltelefonok védelmére, 75 százalék elégedett az informatikai infrastruktúrájával és az adatvédelemmel.

Fejes Zoltán rámutatott: a kkv-k vezetői alulértékelik a lehetséges informatikai veszélyeket, mindössze 19 százalék tartja veszélynek és 16 százalék tart adatvesztéstől. Szólt arról is, hogy Magyarországon a tízfős kkv-k közül csak minden második döntéshozó hallott az Európai Unió új általános adatvédelmi rendeletéről (angol rövidítéssel: GDPR), a 20 dolgozó feletti cégek vezetői közül pedig minden ötödiknek ismeretlen a rendelet. A kkv-k 46 százaléka szerint nem kell foglalkozni a GDPR miatti változásokkal, 19 százalék semmilyen változtatást nem tervez. Elmondta, a cégek túlnyomó része az üzletmenet folytonosságára koncentrált, a digitalizációt szükséges rossznak tekinti, miközben az a versenyképességet jelenti. A kkv-k digitális fejlesztése már az 1-2 fős vállalkozások számára is komoly versenyelőnyt jelenthet - mutatott rá.

MTI

MÉG FONTOS A PAPÍR

A digitalizáció alacsony szintjére utal az is, hogy a kkv-k a számláikat még mindig nyomtatják és papír formájában iktatják, a teljesen papírintes számlatárolás mindössze 7-8 százalékos. Online ügyfélszolgálattal, chat-es elérhetőséggel hatból egy vállalkozás rendelkezik.

A GOOGLE-T 4,3 MILLÁRD EURÓRA BÜNTETTE AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG a versenyszabályok megsértése miatt

Rekordösszegű, 4,34 milliárd eurós (nagyjából 1400 milliárd forint) büntetést szabott ki a Google-re az Európai Bizottság, amiért az amerikai internetes óriásvállalat visszaélt erőfölényével az Android operációs rendszert használó okostelefonokon és tableteken. A Google bejelentette: fellebbezni fog a bírság ellen.

Az EU gazdasága fellendülőben van, de további beruházási erőfeszítésekre van szükség a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli tartós szakadék áthidalása érdekében. A 2021–2027 közötti időszakra szóló 373 milliárd eurós kerettel a jövőbeli kohéziós politika rendelkezik az e szakadék áthidalását elősegítő beruházási erővel. A forrásokat továbbra is azokba a régiókba irányítja, ahol szükség van az Unió többi részéhez való felzárkózásra. Emellett továbbra is erős és közvetlen kapcsolatot tart fenn az EU, valamint az EU régiói és városai között.

Margrethe Vestager uniós versenyjogi biztos arról számolt be, hogy a Google, a domináns piaci pozíciójával visszaélve, gyakorlatilag arra kényszerítette a nagyobb mobilgyártókat, hogy saját böngészőjét és keresőjét telepítsék előzetesen az eszközökre, így korlátozva a versenytársakat.

A társaságnak 90 napon belül fel kell hagynia jogsértő magatartásával, máskülönben kényszerítő bírságot kell fizetnie, amely elérheti a Google anyavállalata, az Alphabet átlagos napi globális forgalmának 5 százalékát – írta közleményében a bizottság.

„A Google az Androidot eszközként használta fel keresőmotorja erőfölényének betámasztására. A gyakorlat megvonta a lehetőséget a versenytársaktól, hogy érdemeik szerint újíthassanak, versenyezzenek, és megtagadta az európai fogyasztóktól a tényleges versenyelőnyeit. Ez az uniós antitruszszabályok értelmében jogellenes” – közölte Vestager.

A brüsszeli testület kifogásolta, hogy a Google az alkalmazásboltja, a Play Store engedélyezési

feltételeként előírta a gyártók számára saját keresőjének és böngészőjének előzetes telepítését, valamint hogy kifizetéseket tett egyes nagyobb gyártók és mobilhálózat-üzemeltetők számára azzal a feltétellel, hogy eszközeikre előre kizárólag a cég keresőszolgáltatását installálják. Kiemelték emellett: a Google megakadályozta a saját alkalmazásait előzetesen telepíteni kívánó gyártókat abban, hogy akár csak egyetlen versengő, az Androidnak a Google által jóvá nem hagyott alternatív változatán működő intelligens mobilkészlet is értékesíthessenek.

A Google bejelentette: fellebbezni fognak a bírság ellen, mert nem értenek egyet a 2015-ben indított vizsgálatot lezáró döntéssel. „Az élénk ökoszisztéma, a gyors innováció és az alacsonyabb árak klasszikus jellemzői az erős versenynek” – vélekedett Al Verney szóvivő. A vállalatnak hatvan napja van arra, hogy fellebbezést nyújtson be.

Manapság az okos mobilkészletek mintegy 80 százaléka Európában és világszerte is Androidot használ, amelynek eredeti fejlesztőjét a Google 2005-ben felvásárolta.

Az uniós szabályok értelmében a trösztellenes bírság összege a cég éves árbevételének a 10 százalékát is elérheti. Az Alphabet árbevétele tavaly 110,9 milliárd dollár volt, tehát a büntetés egyesek szerint visszafogottnak is mondható.

Szakértők szerint az ügy tovább fokozhatja a feszültséget az Egyesült Államok és az Európai Unió között. Washington korábban azzal vádolta az Európai Bizottságot, hogy módszereiben vesz célba amerikai cégeket, Brüsszelben azonban ezt tagadják.

MÁR VOLT BÍRSÁG

Az EU tavaly 2,4 milliárd euróra bírságolta a Google-t egy másik ügyben, amiért a cég visszaélt a keresőszolgáltatások piacán élvezett fölényével azáltal, hogy saját ár-összehasonlító szolgáltatásait előrébb, a versenytársakét pedig hátrébb sorolta a találatok között. A vállalat ellen emellett az AdSense hirdetési platform miatt is vizsgálatot folytat az uniós versenyhatóság.

MTI

REKVIEM AZ AMERIKAI ÁLOMÉRT

Noam Chomsky nagyhatású, mélyen intellektuális politikai gondolkodó. Világhírű nyelvész és még híresebb politikai fenegyerek, félelmet és gátlásokat nem ismerő társadalomkritikus – véleménye meggyőződéses baloldalinak mondható a fogalom eredeti jelentése szerint. Tíz „alapelve” itt tíz tétel az amerikai valóság leghatékonyabb manipulálásához az uralkodó erő érdekei szerint.

Az „amerikai álmom” egy világ álma volt a szabad vállalkozás és a szorgos munka felemelő erejéről, mindarról, ami a nyugati civilizáció legjavát adja. Ám „Az amerikai álomnak fontos része a társadalmi mobilitás: szegénynek születés, keményen dolgozol, és meggazdagodsz. Az az elképzelés, hogy mindenki számára lehetséges tisztességes munkát szerezni, házat, autót venni, egyetemre járni a gyerekeit. Ez mára összeomlott.” (Idézetek a könyvből) Miként történt? Erről szól Chomsky pengeéles kritikája.

Kiemeli a két nagy erő harcát, amelyek az USA gazdaságát és társadalmát formálják: „Az Egyesült Államok történetét végigkíséri két erő küzdelme: a nagyobb szabadságra és demokráciára törekvés alulról, és az elit ellenőrzésre és elnyomásra törekvése felülről. Mindez az ország alapításáig nyúlik vissza” – s felvázolja, hogyan növeli ebben mindjobban a hatalmát az elit.

Különösen fontos tétele mondandója megértéséhez: „Állam alatt általában nem csupán a kormányt értem, hanem az állammal összefonódó nagyvállalati hatalmat is.” Döbbenetesen világos képet ad arról, miként gyakorol az USA mindenkori kormányzata felett lényegében korlátlan hatalmat a nagytőke. Ennek jellemzőjeként mutatja be a plutonómia fogalmát: „Ez olyan társadalmat jelöl, ahol a gazdaság fő hajtóereje a nagyon gazdagok rétege”, amely „a nagyon gazdagoknak kedvező, mindenki másnak pedig cserbenhagyó közpolitikát” juttat. Az USA gaz-

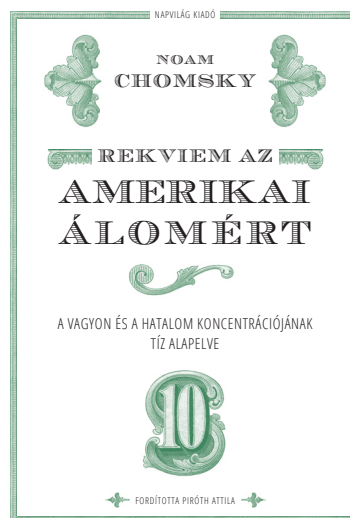
daságát és külgazdaságát pedig – találó új kategóriával – „értékpapír-alapúként” jellemzi, ami vészjósló eltérést mutat a tudásalapú gazdaságtól.

Egy kurta megállapítása a mai kapitalizmus szinte átfogó diagnózisa. Ezt írja a 2008-as pénzügyi összeomlásról: „Az embereket súlyos kár érte, rengeteg munkahely megszűnt, de a felelősök büntetlenül megúszták, és most a következő válságra készülnek.”

A nép modern irányítása: „Egyik leghatékonyabb módja „a fogyasztók legyártása”. Ha képesek vagyunk vágyakat gyártani, és a még épp elérhető dolgok megszerzésében kijelölni az élet értelmét, akkor belesznek a fogyasztás csapdájába.” „Dollár százmilliókat költenek arra, hogy tájékozatlan fogyasztókat teremtsenek, akik irracionálisan döntenek. Erről szól a reklám.” Tudjuk, így „gyártják” a szavazókat is.

Egy mondattal leírja a mai USA jogalkotás lényegét is „Ami szakpolitikaként megjelenik, azt alapvetően a vállalati lobbisták és ügyvédek írták, akik előtt a kampányfinanszírozás nyitotta meg az ajtókat.” Magyarazat? „A kampányfinanszírozás nem csak a jelölt hivatalba juttatását célozza. A pénzügyi támogatás megnyit bizonyos kapukat. Ezt minden támogató érti. A jelölt kiemelten nyitott lesz a támogató felé, mert azt akarja, hogy a támogatás ne apadjon el. És amikor a jelölt nyer, ez a kiemelt nyitottság azt jelenti, hogy a támogató vállalati ügyvédjei kerülnek be a jogalkotó stábjába.”

Dr. Osman Péter

Noam Chomsky
**REKVIEM AZ
AMERIKAI ÁLOMÉRT**
A vagyon és a hatalom
koncentrációjának tíz alapelve

Napvilág Kiadó, 2018